

Norsk studentorganisasjon

INNKOMNE FORSLAG TIL RESOLUSJONER

		Side
Vedlegg 1	Eksamensfri 18. mai	1
Vedlegg 2	Miljøvennlig og bærekraftig drift inn i universitets- og høyskoleloven!	2
Vedlegg 3	Pedagogisk merittering	3
Vedlegg 4	Diagnose: Student	5
Vedlegg 5	Ingen kompromisser med allmenn rett til utdanning	7
Vedlegg 6	Tvistmeldinger sendt av studenter	9
Vedlegg 7	Vern av studenter som opplever mobbing og trakassering	11
Vedlegg 8	Inkludering av flyktninger i akademia	13
Vedlegg 9	Den globale studentstemmen	14

#LMNSO

NSOs landsmøte 2016

1 VEDLEGG 1: EKSAMENSFRI 18. MAI

2 RESOLUSJON OM EKSAMENSFRI 18. MAI

3 *Forslagstiller: Det Eneste Reelle Alternativ, Bergen, ved Jørgen Sundt*

4 **Bakgrunn**

5 Kan ses i bakgrunn av punkt 3.7 om Læringsmiljø i Utdanningspolitisk plattform «*Et godt*
6 *læringsmiljø innebærer at det ikke skal finnes fysiske eller psykiske hinder for studentenes læring*
7 *[...] Ledelsen ved utdanningsinstitusjonene har ansvar for å sikre et godt læringsmiljø.*
8 *Læringsmiljøutvalgene skal drive aktivt og strategisk arbeid for å sikre et godt læringsmiljø ved*
9 *institusjonene»*. Ved flere av Norges utdanningsinstitusjoner er det på nåværende tidspunkt vanlig
10 praksis at eksamen kan gjennomføres 18. mai dersom denne dagen faller på en hverdag.

11 Det er et uttrykt ønske fra flere studenter at eksamen ikke burde falle på datoen etter
12 nasjonaldagen.

13 17. mai i Bergen feires for eksempel normalt med fyrverkeri ved i døgnet sine sene timer og er i
14 studentmiljøet også preget av hjemmefester.

15 **Hensikt**

16 Grunnlovsfeiringen er en dag som betyr mye for et svært stort spekter av Norges befolkning,
17 herunder også studenter som gruppe. Det ønskes at studentene kan ta del i feiringen uten å
18 begrenses av at eksamen, som en av de viktigste dagene i semesteret, påfaller neste dag.

19 Det blir i SHoT-undersøkelsen konkludert med at sosial tilhørighet er viktig for studentenes trivsel
20 og mestring. Hver 10. student har et svakt sosialt nettverk og 16 % opplever å være sosialt og/eller
21 emosjonelt ensomme. Det foregår mange sosiale arrangementer på nasjonaldagen. Det er gunstig
22 for studentenes sosiale inkludering og velvære å kunne delta på slike arrangement.

23 Det er også viktig at studentenes prestasjoner på eksamen ikke begrenses av omstendigheter som
24 ligger utenfor deres kontroll. 17. mai er som kjent en dag som preges av et høyere støynivå enn
25 andre dager, dette gjelder også tidspunkt som normalt sett i større grad reguleres av lover og
26 regler om ro. Det kan være viktig å få tilstrekkelig hvile og søvn i forkant av en eksamen for å yte
27 best mulig på eksamensdagen. Hjemmefester og det offentlige fyrverkeriet legger et hinder for at
28 studentene selv kan lade opp til eksamen på den måten de selv finner gunstig. Spesielt rammer
29 dette studenter som fra før av har problemer sliter med søvnproblemer eller søvnsykdommer.

30 I alternativer om å flytte nasjonaldagen, eller å flytte eksamensdatoen finner vi det mer sannsynlig
31 å få tilslag for sistnevnte.

32 **Resolusjon**

33 Grunnlovsdagen er en dag som betyr mye for mange studenter, og er en dag hvor sosiale
34 arrangement gir studenter en unik mulighet for feiring og sosialisering. Dagen preges også av et
35 høyere støynivå enn andre dager, som kan gå ut over studentenes konsentrasjon og søvn. Det
36 anses ikke ønskelig at det arrangeres eksamen dagen etter 17. mai både fordi det begrenser
37 studentenes mulighet for feiring og sosialisering, og fordi det er en ugunstig oppladning til det som
38 er en av de viktigste dagene i studentenes semester. Norsk studentorganisasjon mener at norske
39 utdanningsinstitusjoner, i så stor grad som mulig, ikke bør arrangere eksamen den 18. mai.

1 **VEDLEGG 2: LOVFESTET, MILJØVENNLIG OG BÆREKRAFTIG DRIFT**

2 *Forslagstillere:*

3 Jonas Nilsen, Hashem Jafari, Timm Seitz, Kristina Klakegg, Jostein Sjaaeng, Kristine Berg
4 Heggelund, Julie Sørli Paus-Knudsen, Ingvild Høystad Stavem, Vetle Hedlund, Jor Hjulstad
5 Tvedt, Andreas Slørdahl og Line Willersrud.

6 **MILJØVENNLIG OG BÆREKRAFTIG DRIFT INN I UNIVERSITETS- OG** 7 **HØGSKOLELOVEN!**

8 Universitetene og høgskolene i Norge sitter på kunnskapen og kompetansen som skal til for å
9 bringe Norge inn i lavutslippssamfunnet. Det følger et stort ansvar med å være forvaltere av
10 samfunnets kunnskap og utdannere av fremtidens ledere og arbeidstakere. Denne posisjonen gir
11 universiteter og høgskoler en unik mulighet til både å definere forståelsen av dagens samfunn og
12 forme morgendagens samfunn.

13 I tillegg til å ha stor påvirkningskraft, er universiteter og høgskoler også store institusjoner med
14 mange ansatte, studenter og bygninger. Dette betyr høyt energiforbruk og stort klimaavtrykk. Å
15 redusere dette vil ha betydning for om byer med utdanningsinstitusjoner vil greie å nå sine mål om
16 reduksjon av klimagassutslipp. Hvis universiteter og høgskoler driver på en miljøvennlig og
17 bærekraftig måte vil det bidra til en holdningsendring hos studenter og ansatte som vil strekke seg
18 langt ut over campus.

19 Miljøvennlig og bærekraftig drift av utdanningsinstitusjoner skal være lovfestet i universitets- og
20 høgskoleloven. Dette vil bidra til å synliggjøre universitetenes og høgskolenes ansvar i møte med
21 klimaendringer, men det vil også bidra til å belyse muligheter. For utdanningsinstitusjonene har de
22 største mulighetene til å være spydspisser i omleggingen til lavutslippssamfunnet.

23 **Norsk studentorganisasjon mener at:**

- 24 • Miljøvennlig og bærekraftig drift av utdanningsinstitusjoner skal være lovfestet i universitets-
25 og høgskoleloven.
- 26 • Lovfestingen skal innebære at alle utdanningsinstitusjoner må ha en strategi med konkrete
27 mål og tiltak for hvordan de kan redusere klimagassutslipp og miljøbelastningen fra driften.
- 28 • Lovfestingen skal innebære at alle utdanningsinstitusjoner må ha en kontrollinstans som
29 sørger for at strategien lages, tiltakene blir iverksatt og målene nås.

1 **VEDLEGG 3: FORSLAG TIL RESOLUSJON OM PEDAGOGISK** 2 **MERITTERING**

3 *Forslagstillarrar:*

4 Aurora Meland (UiT) og Stein Olav Romslo (NTNU).

5 **PEDAGOGISK MERITTERING**

6 Gjennom fleire år har det vorte viktigare og viktigare for vitskapleg tilsette å ha god
7 forskingskompetanse. Det kjem til syne ved at det blir stilt høgare krav til å levere forskning av god
8 kvalitet. Samstundes har dette gått på bekostning av undervisning. Forsking blir gjerne sett i fokus,
9 og har gjort at undervisning kjem i andre rekkje for mange tilsette ved utdanningsinstitusjonane.
10 Dette er ikkje spesielt for norske institusjonar, men framstår som ei internasjonal utfordring.

11 Frå Kunnskapsdepartementet si side er det fastslått at forskning og undervisning er sidestilt. Det er
12 derfor paradoksalt at undervisarar ikkje får noko tilbake for å vere dyktige på utdanning, men kan
13 få både stillingsopprykk og høgare status ved å vere dyktige forskarar. I dagens system får
14 forskarar publiseringspoeng, som igjen heng tett saman med finansieringsordninga i sektoren.
15 Derfor bør det vere eit system for å støtte opp under og belønne vitskapleg tilsette sin
16 undervisningskompetanse.

17 Ved tilsetting i undervisningsstillingar skal det gjerast ei særskilt vurdering av om søkaren
18 tilfredsstillar dei pedagogiske kvalifikasjonane som krevst i stillinga. Dette kan bli forstått som den
19 pedagogiske basiskompetansen alle vitskapleg tilsette ved utdanningsinstitusjonane skal ha.
20 Pedagogisk basiskompetanse omfattar evna til å planlegge og variere undervisning, identifisere
21 utfordringar og gjennomføre utviklingsarbeid, dokumentere og vurdere erfaringar og resultat frå
22 eiga undervisning, ha eit reflektert forhold til eiga undervisningsarbeid, og ha utvikla relevant
23 rettleiarkompetanse.

24 Pedagogisk merittering er ei frivillig ordning for å få vurdert undervisningskompetansen sin til eit
25 høgare nivå enn pedagogisk basiskompetanse. Ved godkjenning av slik kompetanse får den
26 tilsette status som merittert undervisar. Dette systemet skal vere åpent for tilsette i
27 stillingskategoriane universitets- og høgskolelektor, førsteamanuensis og professor. Dosentløpet
28 er ikkje inkludert i systemet fordi krava til pedagogisk kompetanse i desse stillingane er på linje
29 med eller over det som blir foreslått som merittert undervisar.

30 Meritterte undervisarar bør få eit lønnstillegg på minst tre lønnstrinn, samt at undervisaren sitt
31 institutt får ein eingongssum på 30 000 kroner. Slik skal undervisaren få motivasjon til å drive
32 utviklingsarbeid i eiga undervisning, og instituttet til å faktisk ta i bruk kompetansen meritterte
33 undervisarar har. Likevel må det ikkje gå ut over dei ordinære arbeidsoppgåvene til undervisaren.

34 Alle som søker stilling i norsk høgare utdanning, både i nye stillingar og opprykk, skal ha ei
35 pedagogisk mappe. Denne mappa skal innehalde dokumentasjon på søkaren sin pedagogiske
36 kompetanse. Mappa bør innehalde tre delar:

37 i. Ein innleiande tekst som oppsummerer søkaren si undervisningskompetanse. Teksten skal
38 spegle dei krav som er angitt til den aktuelle stillinga eller til status som merittert undervisar.

- 39 ii. Fråsegner skrive av næraste leiar, studentar, kollega eller andre med innsyn i søkaren sitt
 40 undervisnings- og rettleiingsarbeid.
 41 iii. Dokumentasjon av søkaren sin kompetanse innafor tema som undervisningsrepertoar,
 42 planleggingsarbeid, formidling og eiga refleksjon.

43 Både ved søknad om tilsetting, til opprykk og om merittering, skal det vere ein ekstern komité som
 44 vurderer den pedagogiske mappa, altså søkaren sin pedagogiske kompetanse. Slike komitear skal
 45 alltid ha studentrepresentasjon. Ved tilsetting og opprykk skal eit lokalt tilsettingsutval få vurderinga
 46 av den pedagogiske mappa som ein del av sitt arbeidsgrunnlag. Ved søknad om merittering skal ei
 47 eigna sentral eining, til dømes eit utdanningsutval, avgjere kven og kor mange som får status som
 48 merittert undervisar.

49 Det må bli utforma nasjonale minstekrav til eit slikt system. Dette skal omfatte både krav til
 50 pedagogisk basiskompetanse og for godkjenning av status som merittert undervisar. Det vil gjere
 51 det føreseieleg for både institusjonane og søkarane korleis pedagogiske mapper skal utarbeidast
 52 og vurderast. Kunnskapsdepartementet må følge arbeidet utdanningsinstitusjonane gjer med slike
 53 system nøye.

54 **NSO meiner at:**

- 55 • Undervisning og undervisningskvalitet skal bli styrka ved alle institusjonar i norsk høgare
 56 utdanning
- 57 • Alle vitskapleg tilsette skal ha ei pedagogisk mappe, som inneheldt dokumentasjon på
 58 gjennomført undervisning og metoder, samt refleksjonar kring si eiga rolle som undervisar.
- 59 • Ved tilsetting eller opprykk skal kandidaten sin pedagogiske kompetanse vurderast, og
 60 leggjast til grunn for samla vurdering på linje med forskingskompetanse.
- 61 • Det må vere nasjonale minstekrav til kva pedagogisk basiskompetanse skal vere.
- 62 • Det skal vere eit nasjonalt system for merittering av undervisarar som har dokumentert at
 63 dei har god pedagogisk kompetanse, som også konkretiserer kva slik kompetanse inneber.
- 64 • Undervisarar som får status som merittert skal få ei lønnsauke på minst tre lønnstrinn, samt
 65 at instituttet med arbeidsgjevaransvaret skal få ei løyving på 30 000 kroner.

1 VEDLEGG 4: FORSLAG TIL RESOLUSJON OM STUDENTHELSE

2 *Forslagstillere:*

3 Maiken Vasset Størkersen (NTNU), Øystein Haug (NTNU), Charlotte Teigen (NTNU), Thomas
4 Krogstad Eriksen (NTNU), Helene Bakklund (DMMH), Jørgen Gunderengen (DMMH), Siri Arnesen
5 (NTNU) og Martin Koen Hongset (NTNU).

6 **DIAGNOSE: STUDENT**

7 **Studentlivet går på helsa løs.**

8

9 I dag er det over 237 000 studenter i Norge. Studentlivet er særskilt, og man opplever derfor
10 særskilte utfordringer. Allikevel er det liten kompetanse på studenttilværelsen; studentene faller
11 mellom to stoler. Man har ikke rettighetene til en elev, og man har heller ikke rettighetene til en
12 arbeidstaker.

13 Studenter er en befolkningsgruppe med unike utfordringer innenfor psykisk og fysisk helse. Norsk
14 studentorganisasjon (NSO) mener at dette må møtes ved at dette faktum anerkjennes på nasjonalt
15 politisk nivå som en folkehelseutfordring. Studenter som gruppe bør, både innenfor folkehelsen og
16 helsetjenestene, anerkjennes som en særskilt bruker- og pasientgruppe, og må møtes av
17 helsepersonell som har kompetanse og kunnskap om deres livssituasjon og utfordringer.
18 Alminnelig arbeidstid for arbeidstakere skal ikke bestige 50 timer i uken, men allikevel er det
19 forventet at studenter skal jobbe opptil 55 timer ukentlig¹. Studenter lever under press, både
20 økonomisk og prestasjonsmessig. Studentenes helse forverres av dårlig inneklima, statisk arbeid
21 og for dårlig helsetilbud.

22 Studentsamskipnadene har i oppdrag å ivareta studenters velferd², men man kan ikke forvente at
23 en studentsamskipnad skal ta ansvaret som er lovpålagt en kommune; spesielt ikke uten å bidra
24 med midler til dette arbeidet. Mange studentsamskipnader har bygd opp solide helse- og
25 rådgivningstjenester med kompetanse både på studenttilværelsen generelt – og på studenters
26 psykiske og fysiske helse spesielt. Studentsamskipnadenes helsetjenester er spesielt rettet mot
27 studenter, og har derfor en unik evne til å møte deres særskilte behov og livssituasjon. I dag er
28 samskipnadene nesten som små velferdsstater i velferdsstaten, og de prøver å ivareta studentene
29 med de midler de har – studentenes midler.

30 Studentene skal ikke måtte betale for egne helsetjenester fordi kommuners helsetjeneste ikke
31 imøtekommer deres behov. Det må utarbeides en bedre økonomisk og operativ arbeidsdeling
32 mellom helseregionene og samskipnadene.

33 Av Norges 237 000 studenter sliter rundt 20 % med psykiske symptomplager³. NSO mener at de
34 helsemessige forskjellene innen psykisk helse mellom studenter og befolkningen forøvrig skal ses

---

¹ <http://www.dn.no/talent/2015/05/05/1516/Utdannelse/-hvis-du-bruker-4050-timer-i-uken-p-studiene-er-det-fortsatt-rom-for--jobbe-litt>

² Fra forskrift til studentsamskipnadsloven: § 8: Studentvelferdstjenester er velferdstjenester til studenter hvor formålet er å støtte opp om de særskilte behov studentene har i kraft av sin livssituasjon som studenter.

³ Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) fra 2014 viser at 1 av 5 studenter rapporterer om alvorlige psykiske symptomplager

35 på som sosialt betingede forskjeller⁴. Studenter må samlet defineres som en sosioøkonomisk
 36 gruppering, og sosiale helseforskjeller mellom studenter og andre skal utfra dette ses på som en
 37 folkehelseutfordring. Denne utfordringen må møtes med den typen tiltak som defineres i
 38 folkehelseloven⁵. Dette gir vertskommunene og fylkeskommunene et særlig ansvar for å utbedre
 39 situasjonen lokalt, og helsedirektoratet ansvar for å sette agendaen nasjonalt.

40 Kommunene og fylkeskommunene har et stort ansvar når det kommer til folkehelse. Det er deres
 41 ansvar å kartlegge hvilke folkehelseutfordringer de står overfor. Kommuner og fylkeskommuner
 42 som huser høyere utdanningsinstitusjoner må ta ansvaret de har for å møte studenters utfordringer
 43 effektivt.

44 For å oppnå en bedring av studenthelsen mener NSO at det må leveres en utredning om
 45 studenters psykiske og somatiske helsesituasjon. Utredningen må følges av en stortingsmelding
 46 som kartlegger nødvendige tiltak på statlig og kommunalt nivå (heretter «studenthelsemelding»
 47). Meldingen må også ta for seg ansvarsfordelingen på forskjellige forvaltningsnivå, med særlig fokus
 48 på hvilken rolle studentsamskipnadene kan ha i arbeidet med forebygging, behandling og generell
 49 kompetanse.

50 **Norsk studentorganisasjon mener at:**

- 51 • Studenthelse må defineres som et eget område innen folkehelsen.
- 52 • Det må øremerkes midler til å forske på studenthelse.
- 53 • Regjeringen må utrede studenthelse og levere en studenthelsemelding.
- 54 • Studenter må ha tilgang på helsetjenester både på hjemstedet og på studiestedet.
- 55 • Kommuner og fylkeskommuner må ta større ansvar for studenthelse.

56 **Kilder**

57 Forskrift til lov om studentsamskipnader:

58 https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2008-07-22-828/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1

59 Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (Helse- og omsorgstjenesteloven):

60 https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30?q=helse%20kommune#KAPITTEL_6

61 Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven):

62 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29?q=folkehelse>

63 Rapport: Psykisk helsetjeneste for studenter:

64 <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/hod/sha/psykiskhelsetjenesteweb.pdf>

65 Dagens Næringsliv: – Hvis du bruker 40-50 timer i uken på studiene, er det fortsatt rom for å jobbe
 66 litt:

67 <http://www.dn.no/talent/2015/05/05/1516/Utdannelse/-hvis-du-bruker-4050-timer-i-uken-p-studiene-er-det-fortsatt-rom-for--jobbe-litt>

⁴ Lov om folkehelsearbeid, § 1: Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

⁵ Fra folkehelseloven § 4: Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

1 VEDLEGG 5: FORSLAG TIL RESOLUSJON OM TTIP OG TISA

2 *Forslagstiller:*

3 Jor Hjulstad Tvedt (UiO)

4 **INGEN KOMPROMISSER MED ALLMENN RETT TIL UTDANNING!**

5 Det arbeides nå med to viktige handelsavtaler. Den Transatlantiske handels- og
6 investeringsavtalen (TTIP) forhandles mellom representanter for EU og USA. I tillegg forhandler
7 over femti land om handelsavtalen TISA (Trade in Services Agreement), hvor Norge er et av disse.
8 Forhandlingene skjer i stor hemmelighet og svært lite informasjon offentliggjøres.¹ De påståtte
9 økonomiske fordelene ved TTIP er basert på usikre (og av kritikere kalt urealistiske) optimistiske
10 økonomiske modeller². Motstandere av avtalen mener at TTIP vil føre til stor nedgang i BNP og tap
11 av om lag 600 000 arbeidsplasser i EU³. Med utgangspunkt i denne kritikken er det logisk å anta at
12 tap av arbeidsplasser også vil skje i Norge.

13 Et voksende antall sivilsamfunnsorganisasjoner og interessegrupper stiller seg svært kritiske til
14 effekten harmonisering eller gjensidig godkjenning av regelverk mellom EU og USA på handel og
15 produksjon vil kunne ha på arbeidslivsrettigheter, utdanning, matsikkerhet og miljø.

16 Utkastet til TTIP inkluderer per nå investor-stat-tvisteløsning (ISDS), en mekanisme som vil åpne
17 for at private selskap saksøker regjeringer for å vedta lover og reguleringer som kan true
18 selskapets faktiske eller potensielle fortjeneste, helt uavhengig av disse lovenes og reguleringenes
19 samfunnsnytte. I andre handelsavtaler har ISDS blitt brukt for å saksøke stater som har ønsket å
20 innføre nøytral forpakning for sigaretter eller som ville gjeninnføre offentlig eierskap i helsesektor⁴.
21 Mekanismen har også blitt brukt til å blokkere miljøregelverk.

22 For studentene er det mest kritiske de potensielle konsekvensene for fremtidig lovgivning innenfor
23 utdanningssektoren. I en offentlig undersøkelse gjennomført av Kommisjonen i EU angående
24 ISDS, var 97 % av de responderende negative til en slik mekanisme⁵.

25 TTIP og TISA vil styrke multinasjonale selskapers posisjon overfor det offentlige, sivilsamfunnet og
26 den generelle befolkningen både i det globale nord og det globale sør. TTIP er tenkt som modell
27 for framtidige handels- og investeringsavtaler, og truer med å låse den globale økonomien
28 ytterligere, slik at få og store selskaper blir dominerende.⁶

29 Over hele Europa vokser det frem kampanjer som erklærer lokalsamfunn og studiesteder for
30 «TTIP-Fri Sone», som et uttrykk for motstand mot handelsavtalenes negative konsekvenser. Det
31 er allerede erklært flere slike TTIP-frie-soner i Tyskland, Østerrike, Belgia, Frankrike og Spania, og
32 våre medstudenter i Europa leder an i denne motstanden.

33 Norsk studentorganisasjon bekymrer seg over at slike avtaler truer med forsterke markedets makt
34 over utdanning, og frykter at avtalene i mange land vil undergrave den offentlige utdanningen, som
35 skal være tilgjengelig for alle ⁷.

36 **Norsk studentorganisasjon mener:**

- 37 1. At handel kan bidra til velferd, økonomisk rettferdighet og miljømessig bærekraft.
- 38 2. At forhandlingene om TTIP og TISA er av en så kontroversiell art at de bør debatteres og
- 39 granskes offentlig.
- 40 3. At innføring av ISDS vil begrense lovgivende forsamlings politiske spillerom, og vil derfor
- 41 være en innskrenking av demokratiet og nasjoners suverenitet.
- 42 4. At studenters rett til allmenn utdanning og medbestemmelse og offentlige myndigheters
- 43 mulighet til å utforme utdanningspolitikk, ikke må svekkes av TTIP eller TISA.
- 44 5. At det er uholdbart at befolkningen i utviklingsland senere vil kunne rammes som en tredjepart
- 45 på bakgrunn av avtalen, og at dette vil kunne gå utover deres mulighet til å forme sin egen
- 46 utdanningspolitikk.
- 47 6. At vår forpliktelse til å forsvare utdanning som et allment gode gjør at vi bør stille oss negative
- 48 til TTIP og TISA.
- 49 7. At norske utdanningsinstitusjoner bør erklæres «TTIP-frie soner», og bør knytte seg opp mot
- 50 den internasjonale motstanden mot handelsavtalene TTIP og TISA.

51 ¹ Davies Boren, Z. 'TTIP controversy: Secret trade deal can only be read in secure 'reading room' in
 52 Brussels'. [independent.co.uk/news/world/europe/ttip-controversy-secret-trade-deal-can-only-be-read-secure-in-](http://independent.co.uk/news/world/europe/ttip-controversy-secret-trade-deal-can-only-be-read-secure-in-reading-room-in-brussels-10456206.html)
 53 [reading-room-in-brussels-10456206.html](http://independent.co.uk/news/world/europe/ttip-controversy-secret-trade-deal-can-only-be-read-secure-in-reading-room-in-brussels-10456206.html)

54 ² De Ville, F. and Siles-Brugge, G. 'The false promise of EU-US trade talks',
 55 <http://blog.policy.manchester.ac.uk/featured/2013/12/the-false-promise-of-eu-us-trade-talks/>

56 ³ Capaldo, J. 'The Trans-Atlantic Trade and Investment Partnership: European Disintegration, Unemployment and
 57 Instability', ase.tufts.edu/gdae/pubs/wp/14-03capaldottip.pdf

58 ⁴ 'TTIP: a threat to democracy, standards and jobs.' globaljustice.org.uk/ttip-threat-democracy-standards-and-jobs

59 ⁵ 'European Commission - Fact Sheet Report on the online consultation on investment protection and investor-to-
 60 state dispute settlement in the Transatlantic Trade and Investment Partnership Agreement'.
 61 europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-3202_en.html

62 ⁶ Dearden, N. 'Who will benefit from TTIP? Huge corporations and the super-rich'.
 63 leftfootforward.org/2016/01/who-will-benefit-from-ttip-huge-corporations-and-the-super-rich/

64 ⁷ 'TTIP 'threatens' European education quality, teachers say'. [euractiv.com/section/trade-society/news/ttip-](http://euractiv.com/section/trade-society/news/ttip-threatens-european-education-quality-teachers-say/)
 65 [threatens-european-education-quality-teachers-say/](http://euractiv.com/section/trade-society/news/ttip-threatens-european-education-quality-teachers-say/)

66 ⁸ 'Fighting Privatisation in tertiary education', University and Colleges Union.
 67 ucu.org.uk/stopprivatisation#notforprofit

1 VEDLEGG 6: FORSLAG TIL RESOLUSJON OM TVISTMELDINGER

2 *Forslagstiller:*

3 Benjamin Gjermstad (NTNU)

4 RESOLUSJON OM TVILSMELDINGER MELDT AV STUDENTER

5 Denne resolusjonen er ment som en utbygging av dagens «*Politisk dokument om skikkethet i*
6 *høyere utdanning*». Resolusjonen bygger på de prinsipper som dokumentet legger til grunn, men
7 inneholder også politikk som vil medføre et ønske om endring av dagens «*Forskrift om*
8 *skikkethetsvurdering i høyere utdanning*»¹ (KD 2006)

9 NSO sin politikk kan du finne i fotnote ²

10 **Intensjon**

11 I dag er det grunn til å frykte store mørketall i antall skikkethetssaker. Denne resolusjonen er ment
12 for å styrke rettighetene til studenter som tvilmelder en student. Det er ikke noe politikk på hvilket
13 vern, innsikt i meldt sak og rettighet til oppfølging; studenter som tvilmelder en medstudent bør
14 ha.

15 Resolusjonen har som mål å styrke vern og rettigheter til studenter som tvilmelder andre
16 studenter, uten at det innskrenker den tvilmeldte studentens rettigheter og personvern.

17 «4.1 Studentenes rettigheter og plikter»

18 Dette underkapitlet² sier at studenter ikke skal være dommere over hverandre og at
19 skikkethetsordningen ikke skal hvile på tvilmeldinger fra studentene. Det fremheves at terskelen
20 likevel skal være lav for å sende inn tvilmelding dersom medstudenter bryter
21 skikkethetsforskriften.

22 Det er undertegnede mening at terskelen for å tvilmelde en medstudent i dag er for høy. Man
23 «kjenner» gjerne studenten, deler klasserom etc. Det at man ikke kan melde anonymt og at det i
24 kombinasjon med at man ikke har noen videre vern eller rettigheter når man tvilmelder,
25 avskrekker de fleste fra å melde. Den personlige belastningen kan ses som svært høy i mange
26 tilfeller.

27 *Det er også grunn til å skille mellom det at en observerer et brudd; og at en student selv er offer for*
28 *et brudd. Det gjør derfor også denne resolusjon, begrunnelse følger i hver del.*

29 **1. Tvilmelding på bakgrunn av observert brudd på skikkethetsforskriften**

30 Av «Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning», §8 *Tvilmelding*, regnes ikke den som
31 leverer tvilmelding som en part i saken. Dette betyr blant annet at man ikke får innsyn i tiltak eller
32 behandling av saken etter at den er meldt. Dette betyr at melder lever i uvitenhet og ikke har noen
33 forpliktelser. Foruten at dette fører til en stor uvisshet og usikkerhet, siden man ikke vet noe, mens
34 den tvilmeldte vet hvem som leverte tvilmelding.

35 I dag er det veldig uheldig at saker ikke meldes inn grunnet innmelders rettssikkerhet. Vi mener
36 derfor at faglig tilsatte ved institusjonene har et overordnet ansvar for å melde skikkethetssaker.

¹ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

² <http://student.no/content/uploads/2014/05/Politisk-dokument-om-skikkethet-i-h%C3%B8yere-utdanning-2013.pdf>

37 Derfor bør det åpnes for at studenter i samråd med faglig tilsatte kan melde inn saker i tilsattes
 38 navn, dersom studenten ønsker å melde anonymt. Samtidig skal den meldte studentens sikkerhet
 39 ivaretas, om tvil meldes inn den faglige ansattes navn.

40 *Rettigheter for tvilsmelder:*

- 41 - Samtale med institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen.
- 42 - Oppfølging og nødvendig tilrettelegging av studie, dersom det føles belastende for melder.
- 43 - Hendelsen skal registreres i institusjonens avvikssystem.

44 **2. Tvilmelding på bakgrunn av å være offer for brudd på skikkethetsforskriften**

45 Dette bør begrense seg til klare brudd av §2 andre bokstav(setn.) i forskriften:

46 *«En student som utgjør en mulig fare for barnehagebarns og elevers eller pasienters, klienters og*
 47 *brukeres liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet, er ikke skikket for yrket.»*

48 Av §8, som nevnt tidligere, er man ikke part i saken når man melder. Forskriften skiller altså ikke
 49 på om tvilsmelder selv er den fornærmede og slik burde være å oppfatte som en part i saken.
 50 Mange brudd på §2, som vold og trusler, kan like godt ende i politianmeldelse. Mange studenter vil
 51 nok vegre seg for å politianmelde en medstudent. Å tvilmelde studenten som bryter §2 vil for
 52 mange være en riktig og naturlig reaksjon.

53 Uvissheten og mangelen på vern og rettigheter vil allikevel gjøre at mange studenter ikke vil
 54 tvilmelde. Denne mangelen gjør at man vil måtte «ta kampen alene», og det er lett å tenke seg at
 55 å melde en medstudent for eksempelvis trusler og vold, vil gjøre at man er redd for represalier og
 56 at man derfor vil kvie seg for å melde. Det er viktig med et godt vern for en student som selv er et
 57 offer.

58 **Rettigheter der tvilsmelder selv er offer** (flere av disse er råd fra arbeidstilsynet³):

- 59 • Institusjonen har ansvar for at studenten tilbys profesjonell samtale med psykolog eller
 60 helsepersonell.
- 61 • Fornærmede/tvilsmelder er å betrakte som part i saken, og har derfor rett til å holdes
 62 orientert om tiltak og vedtak i skikkethetssaken.
- 63 • Hendelsen skal registreres i institusjonens avvikssystem .
- 64 • Ved behov skal studiene tilpasses for de/den involverte.
- 65 • Institusjonen skal vurdere om informere alle medstudentene (samme studie/klasse) ved
 66 alvorlige hendelser.
- 67 • Institusjonen skal ta vare på vitner(medstudenter) til hendelsen. Og vitnene skal tilbys
 68 samtale med institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen.

³ <http://www.arbeidstilsynet.no/binfil/download2.php?tid=103760>

1 **VEDLEGG 7: FORSLAG TIL RESOLUSJON OM VERN FOR STUDENTER**
 2 **SOM OPPLEVER MOBBING OG TRAKASSERING**

3 *Forslagstillere:*

4 Thomas Gruer Haakonsen (HiHm), Emily MacPherson (HiHm), Kristine Johnsen (HiHm), Siw
 5 Noria Øiongen (HiHm), Henrik Tanum (HiHm), Oliver Korssjøen (HiHm), Ulrikke Thomsen (HiHm),
 6 Othelie Ree Harangen (HiHm), Tuva Nor (HiHm), Stine Dahl (HiHm), Stian Aanerud (HiHm),
 7 Espen Onarheim (HiHm).

8 **RESOLUSJON OM VERN FOR STUDENTER SOM OPPLEVER MOBBING OG**
 9 **TRAKASSERING**

10 En av elleve, altså over 20 000 studenter i Norge, har opplevd mobbing på studiet. Det viser en
 11 landsomfattende undersøkelse utført av Sentio, på vegne av Universitas og Norsk
 12 studentorganisasjon (NSO). Det vil si at disse studentene har opplevd å bli mobbet, trakassert eller
 13 vært offer for annen utilbørlig opptreden. Per dags dato er det ingen vern i norsk lov for studenter
 14 som opplever slike hendelser. Ansatte på de respektive institusjoner er derimot vernet av
 15 arbeidsmiljøloven. Arbeidsmiljøloven §4-3 (3) sier at: «*Arbeidstaker skal ikke utsettes for*
 16 *trakassering, eller annen utilbørlig opptreden.*» Arbeidsmiljøloven §2-3 (d) sier: «*Arbeidstaker skal*
 17 *sørge for at arbeidsgiver eller verneombudet blir underrettet så snart arbeidstaker blir kjent med at*
 18 *det forekommer trakassering eller diskriminering på arbeidsplassen.*»¹ Ansatte på institusjonene er
 19 beskyttet av arbeidsmiljøloven, men loven inkluderer ikke studenter.

20 Universitets og høyskolelovens § 4-3 andre ledd sier: «*Styret har ansvar for at læringsmiljøet på*
 21 *institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet*
 22 *vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd.*»² Ettersom det mangler vern for
 23 studenter, har noen institusjoner utarbeidet interne retningslinjer for håndtering av mobbing,
 24 trakassering og annen utilbørlig opptreden.

25 Likestillingsloven § 8. første ledd sier: «*Trakassering på grunn av kjønn og seksuell trakassering er*
 26 *forbudt.*»³ I følge arbeidstilsynet blir mobbing og trakassering, definert som: «*... trakassering når*
 27 *en eller flere personer gjentatte ganger over tid blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere*
 28 *personer. Dette kan for eksempel være uønsket seksuell oppmerksomhet, plaging, utfrysing,*
 29 *fratakelse av arbeidsoppgaver, eller sårende fleiping og erting. Videre bør det være en ubalanse i*
 30 *styrkeforholdet, slik at den som blir trakassert må ha vanskelig for å forsvare seg.*»⁴

¹ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62>

² <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>

³ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2013-06-21-59>

⁴ <http://www.arbeidstilsynet.no/fakta.html?tid=78225>

31 **For å sikre at studenter har vern mot mobbing og trakassering krever NSO at:**

- 32 • Alle institusjoner oppretter interne retningslinjer som sikrer studenters rett om vern mot
- 33 mobbing, trakassering og annen utilbørlig opptreden på studiestedene, herunder campus,
- 34 institutt, fakultet og andre steder som er for og av studentene.
- 35 • Det blir innarbeidet lover som sikrer studenter vern mot mobbing, trakassering og annen
- 36 utilbørlig opptreden i universitets- og høyskoleloven.
- 37 • Læringsmiljøutvalget skal ha det overordnede ansvaret for at sine respektive institusjoner
- 38 gjennomfører og opprettholder første punkt.

1 VEDLEGG 8: FORSLAG TIL RESOLUSJON OM INKLUDERING AV 2 FLYKTNINGER I AKADEMIA

3 *Forslagstillere:*

4 Øyvind Dammerud (FFPK), Camilla Hermansen (IK), Daniel Hernández Iniesta (IK) og Inger Kristine
5 Liodden (IK).

6 **Begrunnelse:**

7 Flyktningkrisen er noe vi som studentorganisasjon bør delta aktivt i, og vi har utarbeidet en
8 resolusjon som tar for seg vår rolle i samfunnsdebatten rundt inkludering og integrering av
9 flyktninger i Norge. Noen av de norske institusjonene har alt startet med dette dugnadsarbeidet
10 lokalt, og vi mener NSO bør følge etter og delta i dette arbeidet.

11 RESOLUSJON OM INKLUDERING AV FLYKTNINGER I AKADEMIA

12 På Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) sin internasjonaliseringskonferanse i Stavanger i
13 mars 2016, ble det diskutert på hvilken måte norsk akademia kan assistere integreringen av flyktninger
14 i Norge. I løpet av 2015 mottok Norge 30 000 flyktninger, og enkelte norske akademiske institusjoner
15 har assistert med inkludering av flyktninger i akademia.

16 Ved å integrere flyktningene som gis oppholdstillatelse i Norge på kan de bli en ressurs for det norske
17 samfunn og tilføre verdiskapning på flere plan. Norge som samfunn får økt kunnskap om ulike kulturer,
18 nasjonaliteter og konflikter, samtidig som flyktningene kan klare seg i større grad på egenhånd og være
19 en ressurs for samfunnet.

20 Siden Trygve Lies dager som generalsekretær i De Forente Nasjoner (FN), har solidaritet hatt skarpt
21 fokus i Norge. Norge har også vært medlem av FNs sikkerhetsråd flere ganger siden 1949, og har blitt
22 en viktig aktør i diplomatiet siden. Flere institusjoner har sin egen dugnad, men dette bør bli et eget
23 rammeverk der man hjelper flyktninger å komme seg videre gjennom høyere utdanning.

24 **For å skape et godt og inkluderende akademisk miljø i Norge for flyktninger, mener Norsk 25 studentorganisasjon (NSO) at:**

- 26 • Norske myndigheter skal tillate/godkjenne bruken av midlertidige visum for flyktninger med
27 akademisk bakgrunn inntil studentvisumsøknadene er behandlet av Utenriksdepartementet.
- 28 • NOKUT skal oppfordre til bruken av studentsertifikater for flyktninger som kan få problemer med
29 tilgang til høyere utdanning under «European Qualifications Passport». Bruken av sertifikater vil
30 hjelpe til akademisk inkludering inn mot Bologna-prosessen.
- 31 • Norske høyere utdanningsinstitusjoner bør legge til rette for å inkludere flyktninger i det
32 akademiske og sosiale miljøet på institusjonen, da dette vil føre til bedre integrering i det norske
33 samfunn.
- 34 • Det bør legges til rette for at flyktninger skal få opplæring i norsk og delta på norskkurs hos
35 norske utdanningsinstitusjoner som vil hjelpe med inkludering.
- 36 • Kvalitetssikring og godkjenning hos NOKUT og Statens autorisasjonskontor av kompetanse blir
37 raskt behandlet og skaper ny kvalitetssikringsprosesser rundt utenlandske vitnemål.
- 38 • Flyktninger fra stridsområder blir gitt tilstrekkelig oppfølging og veiledning faglig, men også
39 psykososialt ved hver institusjon, hvor kostnadene blir dekket over statsbudsjettet.
- 40 • Flyktninger med akademisk bakgrunn blir gitt egen kvote for å sikre at de også har lik rett til
41 utdanning. Dette innebærer opptak og fullføring av påbegynt studie eller høyere grader.

1 VEDLEGG 9: FORSLAG TIL RESOLUSJON OM DEN GLOBALE 2 STUDENTSTEMMEN

3 *Forslagstillere:*

4 Arbeidsutvalget (AU), ved Therese Eia Lerøen Synne T. Grønvold, Helge Schwitters, Susann
5 Strømsvåg, Tine Borg og Jørgen Ringen Andersen.

6 DEN GLOBALE STUDENTSTEMMEN

7 I dag er det mangel på rettferdig studentrepresentasjon på globalt nivå. Selv om mange land har
8 velorganiserte studentbevegelser på nasjonalt nivå, er det et fullstendig fravær av legitim
9 studentrepresentasjon når verdensomspennende diskusjoner og avgjørelser tas.

10 Norsk studentorganisasjon (NSO) ønsker å endre dette gjennom å bidra til å opprette en global
11 studentorganisering. Vi ønsker norske myndigheter og andre organisasjoner med på laget.

12 9.–11. mai 2016 samler Norsk studentorganisasjon studentrepresentanter fra mange ulike land til å
13 diskutere utfordringene med global studentrepresentasjon, internasjonale saker studentbevegelsen
14 jobber med, og arbeidsmetodene vi bruker for å nå våre mål.

15 Vi vet det er en lang vei å gå fra innledende samtaler til å danne et globalt samarbeid, men
16 «Global Student Voice»-konferansen er ment som et første steg. Utfordringene blir mange. Ikke
17 minst bæres studenttittelen i en kort periode av livet, og gjennomstrømningen er derfor stor.
18 Behovet blir desto større for gode rammevilkår og bærekraftige strukturer for å vedlikeholde et
19 fungerende studentsamarbeid. Kombinert fører disse med seg en tredje utfordring, som er
20 økonomi. Tidligere forsøk på tilsvarende samarbeid har vist seg å være sårbare fordi økonomien
21 har vært ustabil. Tiltakene har enten gått tom for penger eller latt seg kjøpe av mennesker med en
22 politisk agenda som ikke fremmer studentenes interesser.

23 Norsk studentorganisasjon ønsker å bidra til et krafttak for å sikre demokratisk representasjon av
24 studenter på alle styringsnivå – også globalt.

25 Stadig flere avgjørelser og viktige tiltak skjer i form internasjonale avtaler. Vi trenger aktiv
26 medbestemmelse for at studenter skal ha mulighet til å påvirke sin hverdag. Ikke bare fordi
27 studentene skal ivareta egne interesser, men også fordi akademia og forskning styrkes av
28 studentenes medvirkning. Studentene utgjør utdanningsinstitusjonenes største gruppe, og er
29 akademias fremtid.

30 NSO utfordrer norske politikere til å støtte opp om dette arbeidet, og synliggjøre hvor viktig det er
31 at studentene har en aktiv deltakelse beslutningsprosesser. Demokrati bygges nedenfra, og starter
32 der man er.

33 I dag finnes det et ledig sete i flere internasjonale møter som påvirker studentene. Dette setet
34 ønsker Norsk studentorganisasjon å bidra til å fylle.

35 Verden oppnår ikke fri forskning eller utdanning uten at studentene har medbestemmelse over
36 egen utdanning.